EDUCAȚIA EXTRAȘCOLARĂ - PARTE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI GENERAL ȘI A EDUCAȚIEI NONFORMALE

INFLUENȚA MEDIULUI FAMILIAL ASUPRA ACTIVITĂȚII EXTRAȘCOLARE A ELEVULUI DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ

Silvia VRABIE,
doctor în psihologie, lector universitar,
Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu" din Cahul
E-mail: silvya.vrabie@gmail.com

***Rezumat**: În acest articol este abordată problema influenţei mediului familial asupra activităţii extraşcolare a elevului de vârstă şcolară mică. Implicarea mediului familial în viaţa socială a copilului are ca scop dezvoltarea personalităţii copilului. Anume implicarea părinţilor în activităţile extracurriculare contribuie la dezvoltarea unei generaţii ce promovează valori culturale. Educaţia extraşcolară are un rol primordial în formarea personalităţii copiilor de vârstă şcolară mică.*

***Cuvinte - cheie**: mediu familial, familie, activităţi extraşcolare, personalitate, elev de vârstă şcolară mică.*

THE INFLUENCE OF THE FAMILY ENVIRONMENT ON THE EARLY STUDENT'S EXTRASCHOOL ACTIVITY

***Abstract**: In this article, the problem of the influence of the family environment on the extracurricular activity of the school-age student is addressed. The involvement of the family environment in the child's social life aims at the development of the child's personality. Namely, the involvement of parents in extracurricular activities, leads to the „building" of a generation that promotes cultural values. Extracurricular education has a primary place in the formation of the personality of children of small school age.*

***Key words:** family environment, family, extracurricular activities, personality, young school student*

În dezvoltarea generală a personalităţii copilului, sunt importante atât interacţiunea, cât şi comunicarea cu proprii părinţi. Familia constituie mediul

natural al copilului, acest mediu, a cărui influenţă asupra formării individului este esenţială, diferă mult de la o familie la alta, pe de o parte, în funcţie de societatea pe care o reflectă, iar, pe de altă parte, în funcţie de structura sa interioară.

Educaţia prin activităţile extraşcolare urmăreşte identificarea şi dezvoltarea corelației optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Sunt puţini părinţi care se implică în activităţile extraşcolare, acestea având un rol important în creșterea și evoluția copilului. Cercetătorii susţin că educaţia prin activităţile extrașcolare a devenit atât o problemă pentru şcoală, cât şi pentru părinţi.

Conform opiniei exprimate de M. Dumitrana, *Familia este un mediu afectiv prin excelenţă, o şcoală a sentimentelor*, mediu ce modelează personalitatea în dinamismele sale şi permite copilului să se dezvolte ca individualitate echilibrată, cu o afectivitate bogată şi bine adaptată la cerinţele vieţii. Potrivit aceluiaşi autor, *atitudinile părinţilor au adesea o consecintă mai îndepărtată decât se crede: se pare că acceptarea socială a individului este pe măsura acceptarii familiale pe care a cunoscut-o* [2, p. 67].

Familia constituie mediul natural, dar acest mediu influenţează direct sau indirect dezvoltatea individului. Această înrâurire diferă mult de la o familie la alta, pe de o parte, în funcţie de societatea pe care o reflectă, iar, pe de altă parte, în funcţie de propria structură interioară. Mediul familial îl satisface pe copil numai atât cât răspunde trebuinţelor sale elementare, adică în măsura în care este un mediu afectiv şi protector, dubla condiţie indispensabilă pentru dezvoltarea copilului.

Conceptul de ***activitate extrașcolară*** a apărut în contextul reorganizării sistemului de învăţământ, care se orientează pe formativ. Putem vorbi despre necesitatea învăţării pe parcursul întregii vieţi (long learning) sau a educaţiei permanente [4, p.129].

Alături de lecţie, forma principală de organizare a procesului de învăţământ, în practica muncii educative se folosesc şi alte tipuri de activitate, organizate de şcoală sau de diferite instituţii extraşcolare. Activitatea în afara clasei contribuie la pregătirea elevilor pentru munca profesională de mai târziu şi pentru viaţă, fiind deosebit de importantă. Prin aceste activităţi, elevii se familiarizează cu munca şi viaţa societăţii, ceea ce le oferă elevilor posibilitatea de a aplica cunoştinţele

dobândite şi de a cunoaşte mai profund viaţa, printr-un contact neîntrerupt şi organizat cu diferitele ei aspecte.

De asemenea, în literatura de specialitate, conceptul este adesea utilizat cu echivalentul „activităţilor extraşcolare”, de altfel, în mod eronat, dat fiind că acestea reprezintă toate activităţile ce au loc în afara instituţiei de învăţământ şi ele sunt doar o componentă a activităţilor extracurriculare.

Observăm că totuşi, sub aspect conceptual, termenul „activităţi extrașcolare” face referire la ansamblul activităţilor (academice, sportive, artistice etc.), care se organizează la nivelul instituţiilor de învăţământ sau în afara acestora (dar sub tutela lor sau în colaborare), în grupuri de elevi sau individual, suplimentar faţă de conţinuturile şi Planurile cadru de învăţământ şi din Curriculum, la decizia sau la propunerea şcolii.

Aşadar, activităţile extrașcolare se referă la *totalitatea activităţilor educative, organizate şi planificate în instituţiile de învăţământ sau în alte organizaţii cu scop educaţional, dar mai puţin riguroase decât cele formale şi desfăşurate în afara incidenţei programelor şcolare, conduse de educaţia formală sau dezvoltarea altor aspecte particulare ale personalităţii acestuia.* Ele oferă oportunităţi pentru dezvoltarea unor competenţe în raport cu anumite obiective, ce-l inspiră şi-l provoacă pe educabil pentru succesul lui educaţional şi pentru cel din viaţa de zi cu zi. Acestea au valoare importantă atât pentru dezvoltarea socială a educabilului, cât şi pentru cea personală, prin demersuri specifice şi particulare [5, p.6].

Conceptul de activităţi extrașcolare mai poate fi definit ca o serie de activităţi care contribuie la gândirea şi completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor, a aptitudinilor micilor şcolari, la organizarea raţională şi plăcută a timpului liber. Potenţialul larg al activităţilor extrașcolare este generator de căutări şi soluţii variate. Succesul este garantat, dacă ai încredere în imaginaţia, bucuria şi în dragostea din sufletul copiilor, dar trebuie să-i laşi pe ei să te conducă spre acţiuni frumoase şi valoroase. De aici, sunt definite activităţile extrașcolare ca activităţi complementare, activităţi de învăţare, realizate în grupă şi urmăresc îmbogăţirea informaţiilor dobândite în activităţile didactice, ele cultivă interesul pentru desfăşurarea anumitor domenii, îl atrag pe copil să se integreze în viaţa socială, să folosească timpul liber într-un mod plăcut şi util.

Componenta educaţională valoroasă şi eficientă, căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenţie, adoptând el singur, în primul rând, o atitudine creatoare,

atât în modul de realizare al activităţii, cât şi în relaţiile cu copiii, asigurând, astfel, o atmosferă relaxantă, care să permită stimularea creativă a copiilor [3, p.50].

În şcoala contemporană, eficienţa educaţiei depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine şi de măsura în care reuşeşte să pună bazele formării personalităţii copiilor. Învăţământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic şi socioafectiv, pentru o integrare socială cât mai ușoară. Complexitatea finalităţilor educaţionale impune îmbinarea activităţilor curriculare cu cele extracurriculare.

Școala ca instituţie educativă continuă educaţia copilului, începută atât din familie, cât şi din grădiniţă, iar actul educaţional are rolul de a stimula şi de a valorifica talentul, aptitudinile, de a susţine comunicarea, de a încuraja competiţia şi asumarea de responsabilităţi, în vederea formării unei personalităţi unice şi individuale.

Activităţile complementare îi imprimă copilului un anumit comportament, o ţinută adecvată situaţiei, declanşează anumite sentimente. O mai mare contribuţie la dezvoltarea personalităţii copilului au activităţile extraşcolare, care îl implică direct prin personalitatea sa, şi nu prin produsul realizat de acesta.

Scopul activităţilor extrașcolare îl constituie dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socioculturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale [1, p.10].

În general, activităţile extrașcolare au cel mai larg caracter interdisciplinar, dispun de cele mai eficiente modalităţi de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, fiindcă sunt factorii educativi cei mai apreciaţi şi mai accesibili sufletelor acestora. Datorită activităţilor extrașcolare, copiii îşi pot dezvolta abilităţile de management al timpului. Trăim într-o societate ce se află sub presiunea timpului, de aceea numai cel care ştie să-şi gestioneze corect şi eficient programul, va putea să se descurce. Iată de ce activităţile extrașcolare au un aspect formativ avantajos, deoarece, încă de la vârste fragede, copiii cunosc noţiuni de bază ale managementului timpului. Aceste activităţi, totodată, dezvoltă şi spiritul de echipă.

Cadrul didactic are, prin acest tip de activitate, posibilităţi deosebite să-i cunoască pe elevi, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai

plăcut, mai temeinic obiectivul principal al şcolii şi al învăţământului primar și nivelul de pregătire a copilului pentru viaţă.

Analiza teoretică a literaturii de specialitate, ce reflectă diverse abordări şi viziuni asupra modului de influenţă a părinţilor în activităţile extrașcolare ale elevului de vârstă şcolară mică, ne-a determinat să formulăm:

Scopul cercetării: Determinarea modului și a gradului de implicare a părinţilor în activităţile extrașcolare.

Obiectivele cercetării:

- stabilirea, prin intermediul experimentului pedagogic de constatare, a modului şi a gradului de implicare a mediului familial în activităţile efectuate în afara orelor de clasă;
- analiza, comentarea şi interpretarea datelor obţinute;
- formularea concluziilor generale şi a recomandărilor practice de către părinţi (19 mame, 11 taţi), ai căror copii frecventează clasa a IV-a, Liceul Teoretic ,,Ioan Vodă" din oraşul Cahul.

Metoda principală, utilizată în experiment, a fost ancheta pe bază de chestionar. Itemii anchetei conţin întrebări închise şi deschise.

Principiile de elaborare a chestionarului:

- elucidarea multitudinii de aspecte ce ţin de rolul mediului familial în activităţile extraşcolare ale elevului din clasele primare;
- identificarea nivelului, a gradului de implicare a mediului familial în activitățile din afara orelor;
- identificarea modului de influenţă şi de implicare a părinţilor în activităţile extracurriculare.

Ancheta adresată părinţilor conţine 20 de întrebări privind modul de influenţă şi gradul de implicare a mediului familial în activitățile efectuate în afara orelor de clasă.

Programa şcolară vizează anumite activităţi care sunt organizate în baza curriculumului, în funcţie de particularităţile individuale şi de vârstă. Prezenţa activităţilor extracurriculare în programa şcolară este un avantaj, reprezentând cheia spre succes, atât pentru activităţile zilnice şcolare, cât şi pentru personalitatea copilului.

În baza analizei **Programului activităţilor educative şcolare şi extraşcolare, anul şcolar 2021-2022 al Liceului Teoretic „Ioan Vodă", oraşul**

Cahul, am elaborat tabelul 1, pentru a arăta câte activităţi extrașcolare sunt în program şi la câte participă părinţii.

Tabelul 1. *Includerea părinţilor în programul privind activităţile extracurriculare*

Activităţi extrașcolare Anul şcolar 2021-2022		**Activităţi la care participă şi părinţii**	
Total	%	Total	%
30	100	14	40

Conform datelor din tabelul de mai sus, constatăm că sunt incluse în număr de 35 de activităţi, având un caracter democratic, cultural, ecologic, caritabil, internațional-european, orientându-se în domeniul criminalității, al sănătății, al artei. Aceasta înseamnă că şcolarii mici sunt informaţi şi sunt familiarizaţi cu viaţa socială şi pot răspunde cerinţelor societăţii de astăzi. Datorită acestor activităţi, ei îşi creează anumite viziuni, concepte, care duc la formarea unei atitudini, prin care se vor promova principalele valori umane: frumosul, dragostea şi credinţa.

În urma unor calcule, ne-am propus să studiem gradul de implicare a părinţilor în activităţile extrașcolare, conform acestui program. Părinţii sunt incluşi în aceste activităţi pe tot parcursul anului, începând cu prima zi de școală - *Întâi septembrie* şi terminând cu *Ultimul sunet*. Există 14 activităţi în care sunt incluşi sau sunt invitaţi să participe părinţii, şi anume:

- Bun venit la şcoală!
- Programul Naţional „Educaţie pentru cetăţenie democratică”
- Educaţia interculturală
- „Împreună de Halloween”, parada dovleceilor/costumelor, concurs, expoziţie;
- Fumatul dăunează grav sănătăţii!
- „Lângă bradul de Crăciun” - activităţi cultural - artistice, expoziţii, tradiţii şi obiceiuri
- „Mărţişorul - bucuria primăverii”, ateliere de lucru, concurs, expoziţii
- „Ce dragă-mi este mama!”, program artistic
- „Luna florilor”, concurs de decorare a sălilor de clasă
- „Arbori şi păsări”- Ziua Mondială a Păsărilor și a Arborilor - vizite la muzeu, drumeţii

- „1 Iunie- Ziua Internaţională a Copilului”, activităţi recreative, jocuri ale copilăriei, excursii
- „Un mediu mai curat”- excursii tematice
- „La revedere, şcoală dragă!, festivităţi la sfârşit de an şcolar
- Concursuri, proiecte şi parteneriate şcolare - participarea la concursuri, întreceri, proiecte, parteneriate.

Aceste activităţi reprezintă 40 % din tot programul şcolar, ceea ce înseamnă aproape o jumătate din șirul lor. În baza documentelor, a programului şi a activităţilor, putem spune că părinţii sunt consideraţi și principalii beneficiari ai procesului de învăţământ. De asemenea, această cooperare este un prim pas spre reuşita şcolară a copilului. Totul depinde de interesul, dorinţa şi posibilitatea părinţilor de a participa la activităţile extrașcolare şi de a menţine parteneriatul, într-o manieră amicală, cu profesorii, diriginții şi şcoală. Demersul experimental a fost conceput şi a avut loc în conformitate cu viziunile teoretice şi metodologice, reflectate anterior, desfășurându-se la Liceul Teoretic „Ioan Vodă” din orașul Cahul. Ancheta adresată părinţilor a avut drept scop final determinarea modului de implicare a părinţilor în activităţile extrașcolare. La experiment au participat 30 de părinţi (19 mame, 11 taţi), vârsta acestora fiind cuprinsă între 28 şi 37 de ani, majoritatea fiind cu studii medii. Din cei 30 de părinţi, 6 activează în domeniul medicinii (stomatolog, medic de familie, masor, asistentă medicală), 8 părinţi - în sfera de servicii publice, 3 - în domeniul serviciilor de protecţie de stat (poliţist, inspector de sector, pază de stat), 4 sunt fără serviciu (în domeniul casnic), 5 activează peste hotare, 4 - în domeniul învăţământului (director, învăţător, educator, ajutor de educator).

Referitor la starea civilă a respondenților, din numărul total, 11 părinţi sunt divorţaţi, iar restul sunt căsătoriţi. Studiind interesul părinților pentru activităţile ce se realizează zilnic în viaţa copilului, majoritatea dintre cei 30 au răspuns că *da,* în fiecare zi, ceea ce înseamnă că ei nu sunt indiferenţi faţă de cele ce au loc la şcoală zilnic Din răspunsurile la întrebarea: *Este necesar ca copilul dumneavoastră să insiste să participaţi la şedinţele cu părinţii?,* toţi părinţii au ales *nu,* însă am observat din comportamentul lor că majoritatea veneau cu replica: „ a insista *nu*, dar să-mi amintească de mai multe ori - *da*”. Astfel, se subînţelege că cei mai mulți copii ai acestor părinți sunt nevoiţi să stăruie asupra faptului ca părinţii să ia parte la şedinţe. Iniţial, ne-am propus să

determinăm *„Dacă părinţii ţin cont de părerile şi sfaturile profesorului-dirirginte”.* Rezultatele obţinute sunt prezentate în figura 1.

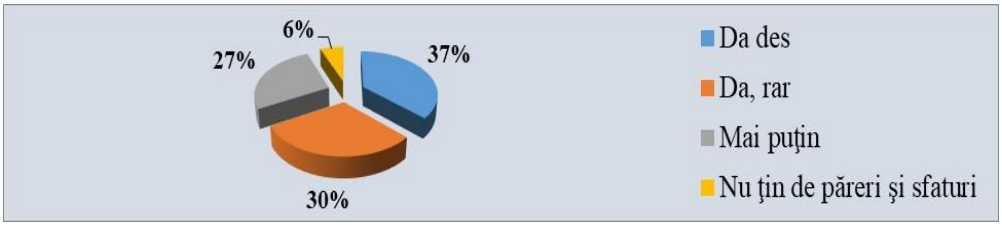

Figura 1. *Luarea în considerare a sfaturilor şi a părerilor dirigintelui de către părinţi*

Din figura de mai sus, reiese că respondenţii ţin cont de părerile şi sfaturile profesorului-diriginte. 37 % din părinţi, deseori, țin cont de părerile şi sfaturile profesorului-diriginte, 30% , la fel, ţin cont, deși rar, 27% mai puţin ţin cont şi 6 % nu ţin cont de păreri şi sfaturi.

În continuare, am solicitat ca părinţii să aprecieze colaborarea dintre ei și şcoală. Rezultatele obţinute le-am reprezentat în figura 2.

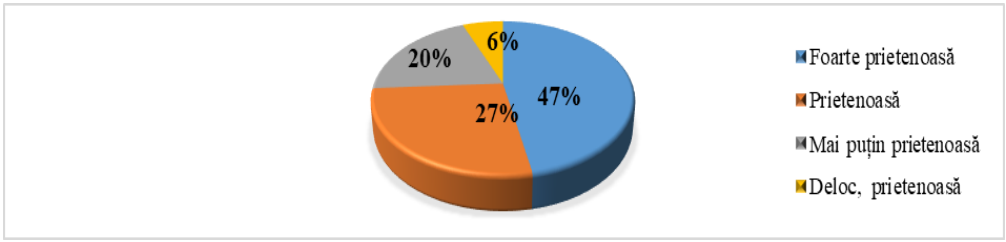

Figura 2. *Colaborarea părinte-şcoală*

Din diagrama anterioară, se vede că 47 % din părinţi cred că colaborarea dintre ei şi şcoală este prietenoasă, 27%- prietenoasă, 20 % - mai puţin prietenoasă şi restul nu e deloc prietenoasă.

Ne-am propus să identificăm motivul acestor alegeri, mulţi părinţi ne-au răspuns că sunt organizate rar şedinţe cu părinţii, adesea, în agende sunt notate pretenţiile, dar părintele nu este înştiinţat direct la telefon. Totodată, am dorit să mai identificăm cât de des vizitează şcoala copilului de vârstă şcolară mică. Rezultatele pe care le-am obţinut sunt reprezentate în figura 3.

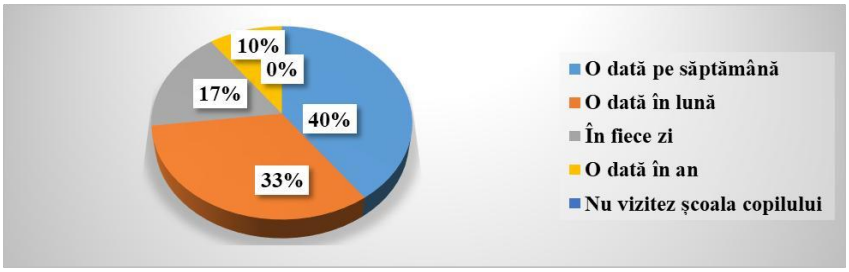

Figura 3. *Vizitarea şcolii de către părinţi*

Din figura 3, putem constata că o dată pe săptămână părinţii sunt disponibili de a vizita şcoala copilului – 40 %, iar 33 % - o dată în lună. Cu părere de rău, avem foarte puţini dintre cei care vizitează școala în fiecare zi – 17 % şi restul o dată pe an, îmbucurător este faptul că 0% din părinţi nu vizitează şcoala copilului.

În continuare, ne-am propus să identificăm cât de des participă părinții la activităţile extraşcolare. Rezultatele obţinute le-am reprezentat în figura 4.

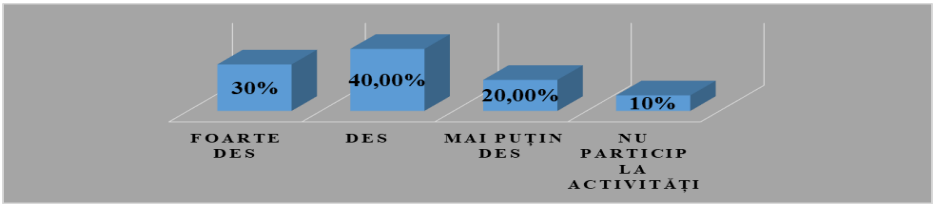

Figura 4. *Gradul de implicare a părinţilor în activităţile extraşcolare*

În baza rezultatelor prezentate în figura 4, putem releva faptul că majoritatea părinţilor participă des la activităţile extrașcolare, respectiv foarte des – 30 %, mai puţin des – 20 %, şi 10 % din părinţi nu participă la activităţile extracurriculare.

La următorul item din chestionar: *Când vizitaţi şcoala copilului Dvs.?,* nu se observă un decalaj mare între răpunsuri. Există mai multe răspunsuri afirmative, de aceea putem spune că părinţii mai des preferă să vină la şcoală singuri, din propria dorinţă. Chiar din conversaţie, s-a constatat că mulţi părinţi vin şi întreabă dacă se vor organiza anumite festivităţi sau când, în cel mai apropiat timp, va avea loc o activitate, iar părinţii singuri vin să participe sau să vadă în ce constă aportul lor la organizarea cât mai frumoasă a activităţii.

În ceea ce privește activităţile extraşcolare, atitudinea părinților faţă de organizarea acestora, s-a constatat că majoritatea dintre ei, din cauza insuficienţei

de timp, încearcă să - l ajute pe copilul lor la activităţile extracurriculare, să-i ofere totul de ce are nevoie, să-i dea sfaturi, să-i sugereze idei inedite, dar aceasta se întâmplă, de obicei, după orele de lucru, seara, când mai este cât de cât timp, deoarece ei simt că au obligaţia de a-i susține pe copii să se recreeze. Cei mai mulți încearcă să propună idei, ceilalți iau parte la organizarea activităţilor şi, de asemenea, participă în mod pasiv la acestea.

Pentru copil, contează cele 5 minute, pe care i le acordă părinții. Ne-am propus să observăm care sunt opiniile părinţilor privind cele 5 minute, destinate problemelor şcolare, cu care se confruntă copilul. Așadar, 20 de părinți au răspuns pozitiv, iar restul rezultatelor se află la egalitate ca răspuns: negative şi că nu sunt siguri.

Lipsa succesului şcolar al copilului de vârstă şcolară mică se datorează atât mediului familial, cât şi influenţei anturajului de prieteni, și mai puţin şcolii. Aceasta s-a observat în alegerea răspunsului dat de părinți la întrebarea: *Cui credeţi că se datorează lipsa succesului şcolar al copilului dumneavoastră?*

În continuare, ne-am propus ca părinţii să-şi exprime părerea faţă de vrerea lor de participare la activităţile extrașcolare, adresându-le întrebarea: *Cât de des aţi dori să participaţi la activităţi în afara orelor?* Rezultatele obţinute sunt reprezentate în figura 5.

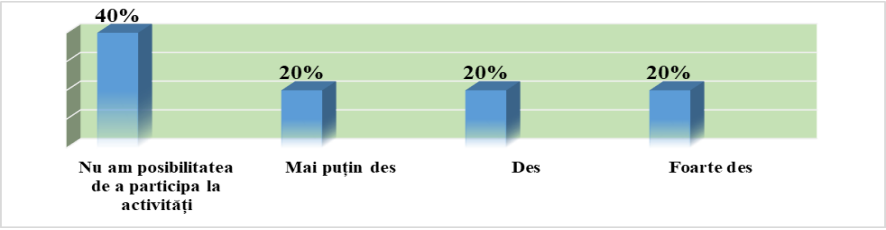

Figura 5. *Dorinţa părinţilor de a se implica în activităţile extrașcolare*

Din histograma de mai sus, putem remarca: părinţii sunt conştienţi de faptul că ar trebui să participe mai des la activităţile extrașcolare. Dn insuficienţă de timp însă şi din necesitatea de a se prezenta la serviciu, avem următoarele rezultate: 40 % nu au posibilitatea de a participa la activităţi şi în egalitate de 20 % - mai puţin des, des şi foarte des. În final, am aflat cum petrec părinţii acele 5 minute în afara vieţii şcolare, rezultatele obţinute sunt prezente în figura 6.

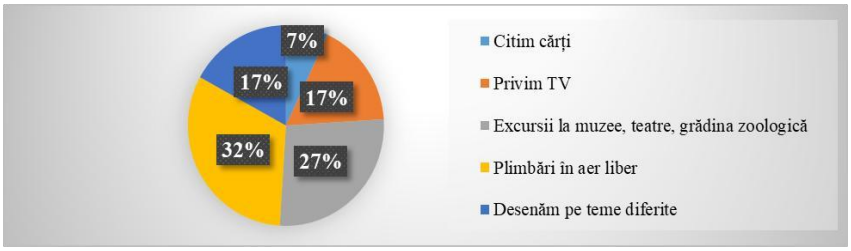

Figura 6. *Modul de petrecere a timpului liber al părintelui cu copilul*

Rezultatele din diagramă arată că majoritatea părinţilor preferă să petreacă timpul liber prin plimbări în aer liber – 32%, la fel, o bună parte - prin excursii în diferite locuri – 27 %, să vizioneze emisiuni TV şi să deseneze, temele fiind diferite – 17 %, şi puţini dintre părinţi citesc cărţi cu copiii lor.

În baza analizei rezultatelor cercetării, s-a constatat că în Liceul Teoretic „Ioan Vodă”, în clasa a IV-a, părinţii se implică în activităţile extraşcolare, în problemele şcolare, există o colaborare între profesor și diriginte. De asemenea, am determinat că majoritatea părinţilor au dorinţa de a participa şi de a se încadra în viaţa şcolară a copilului, dar, din lipsă de timp, aceştia se implică mai mult acasă, după serviciu, prin discuţii, prin exprimarea părerilor privind unele probleme, subiecte, acordându-i ajutorul necesar, când este nevoie. În temeiul rezultatelor obţinute, s-a mai subliniat faptul că contribuţia şcolii este notată pozitiv, așa cum rezidă din părerile părinţilor. S-a ajuns la concluzia: dacă familia ar fi pregătită mai intens şi ar fi informată mai des cu referire la succesul şi insuccesul copilului, atunci ar exista mai multe rezultate pozitive de colaborare între părinte- şcoală.

Actualmente, activitățile socioculturale şi cele educaţionale demonstrează și mai mult necesitatea participării părinţilor la evenimentele şcolare şi extraşcolare. Acestea vor fi prezente în momentul în care va fi o colaborare foarte strânsă între şcoală-părinte. Școala trebuie să-l implice pe părinte tot mai mult în viaţa profesională şi personală de natură şcolară.

Interacţiunile de colaborare tind tot mai mult spre o relaţionare, spre creşterea gradului de implicare a părinţilor. Majoritatea motivează că nu dispun îndeajuns de timp , totodată, părinţii nu sunt înştiinţaţi la vreme sau sunt prezenţi la activităţi doar că „trebuie”.

Cercetarea realizată a permis să deducem următoarele concluzii:

- Pentru a evidenţia gradul de implicare a părinţilor în activităţile extrașcolare, n- au fost clarificate şi precizate conţinuturile delimitate semantic, logic, sociologic şi pedagogic, fenomenele şi conceptele de bază ale acestuia: activităţi extrașcolare, mediul familial, s-au evidenţiat aspectul formativ al activităţilor extrașcolare şi influenţa părinţilor asupra copilului prin activităţile în afara orelor de clasă.

- Prin analiza unor definiţii şi accepţii ale cercetătorilor din domeniul ştiinţelor educaţiei, a fost conturat specificul mediului familial în activităţile zilnice, însă mai important în cele extrașcolare, în mediul comunitar apropiat copilului, cu care el contactează şi interacţionează direct cu societatea.

- Definiţia mediului familial şi activităţile extrașcolare, abordate prin optica pedagogiei postmoderne şi a sociologiei educaţiei, ne-au permis să precizăm ce rol are mediul familial în dezvoltarea copilului şi în viaţa sa, datorită prezenţei activităţilor extrașcolare, care este o recreere, dar şi o formare a personalităţii din toate domeniile, fiind o pregătire în faţa aşteptărilor societăţii.

- Rezultatele obţinute în cercetare au demonstrat că influenţa mediului familial asupra activităţilor extrașcolare ale elevului de vârstă şcolară mică joacă un rol primordial în succesul său formativ. Acesta își lasă amprenta asupra agenţilor educativi, prin faptul că:

- ✓ părinţii sunt mai interesaţi de activităţile organizate;
- ✓ cadrele didactice se implică tot mai mult în formarea estetică, tehnologică şi psihofizică a copiilor și prin intermediul participării părinţilor;
- ✓ părinţii devin mai cointeresaţi, atunci când activităţile extraşcolare sunt organizate şi au un caracter atractiv;
- ✓ partenerii implicaţi vor avea o viziune reală asupra efortului şcolii, al părinţilor şi al altor agenţi educativi în educarea copiilor.

În consens cu rezultatele obţinute în această cercetare, **recomandăm:**

- elaborarea la nivel de sistem a unor *politici educaţionale,* care ar orienta şcoala să iniţieze, să desfăşoare şi să monitorizeze parteneriate educaţionale de variate tipuri: sociocultural, economic, artistic, de asistenţă socială, de promovare, de realizare, bazate pe diferite reţele de deschidere şi de colaborare;

- întocmirea unui catalog în care se vor înscrie părerile comitetului părintesc, în raport cu gradul de satisfacere a organizării activităţilor extrașcolare;
- întocmirea agendei şcolare, în care orice părinte are posibilitate să propună tema activităţilor extrașcolare şi ora la care el dispune de timp să participe. În baza acestuia, managerii şi cadrele didactice organizează activitatea atunci când cei mai mulţi părinţi pot participa la activităţi;
- elaborarea şi editarea unor ghiduri pentru părinţi privind optimizarea parteneriatului dintre şcoală şi familie, care ar conţine strategii şi tehnologii de proiectare, desfăşurare şi monitorizare eficientă a acestuia;
- valorificarea şi reînnoirea *Curriculumului nonformal de educaţie a părinţilor şi a cadrelor didactice* la nivel de sistem educaţional.

Cercetarea realizată deschide prespective noi de investigare a coordonatelor, a conţinuturilor, a tehnologiilor privind desfăşurarea parteneriatului educaţional *şcoală - părinte,* care ar reprezenta nfluenţe pozitive ale mediului familial asupra activităţilor extrașcolare la treapta şcolară.

Referințe bibliografie:

1. CERNEA M. Contribuţia activităţilor extracurriculare la optimizarea procesului de învăţământ. „Învăţământul primar”. Bucureşti: Editura Discipol, nr.1/2000.
2. DUMITRANA M. Copilul, familia şi grădiniţa. Bucureşti: Editura Compania, 2000.
3. IONESCU M., CHIŞ V. Mijloace de învăţământ şi integrarea acestora în activităţile de instruire şi autoinstruire. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană, 2001.
4. FELDMAN, AMY L ŞI MATJASKO JENNIFR L. The Roleof School-Based Extracurricular Activities in Adolescent, 2005.
5. SUHOMLINSCHII V. A. Pedagogie pentru părinţi. Chişinău: Lumina, 1981.